

Introductiemap interim verpleegkunde en vroedkunde

**Verpleegeenheid
Materniteit-Gynaecologie**

Beste interim,

Het voltallige team heet je welkom op
verpleegeenheid Materniteit-Gynaecologie.

We wensen je een aangename werkervaring.

ARCHITECTONISCH

LOKALISATIE

Onze dienst maakt deel uit van VE Perinatologie-Gynaecologie en bevindt zich op de 3de verdieping in het A-blok.

Op de verpleegeenheid is er plaats voor 22 bedden.

VE Materniteit-Gynaecologie is een dienst waar ook patiënten met gynaecologische pathologie behandeld en verpleegd worden + plastische heelkunde.

Er zijn ook enkele MIC-bedden voorzien (Maternele Intensive Care).

PATIËNTEN

a	parturiënten, bevallen van een gezonde baby die op de kamer verblijft
b	parturiënten, bevallen van een baby die op de prematurendienst verblijft wegens te laag geboortegewicht, vroeggeboorte, afwijkingen of adoptie
c	parturiënten die bevallen zijn via een keizersnede
d	parturiënten, opgenomen voor prenatale observatie (MIC) bijvoorbeeld wegens dreigend miskraam, bloedverlies, premature contracties, meerlingzwangerschap, intra-uteriene groeiretardatie, pre-eclampsie
e	gynaecologische patiënten, meestal opgenomen voor grotere ingrepen, zoals laparotomie, hysterectomie, borstpathologie, ...
f	chirurgische patiënten → plastische heelkunde

PERSONEEL

Hoofdvroedkundige (VE Perinat-Gyn)	Sarah Van Heyste
Zorgverantwoordelijken	Martine Decloedt (VE Mat-Gyn)
	Nathalie Verleene (VE VK)
	Bieke Goemaere (VE Neo)

Opmerkingen:

1. Een kinesiste komt eenmaal tijdens het verblijf op de kamer (niet in het weekend) voor postnatale gymnastiek, vaak ook bij de parturiënten op rust voor prenatale oefeningen.
2. Ook het werk van het hoteldienst- en schoonmaakpersoneel wordt gerespecteerd!
3. Er lopen studenten stage van VIVES-hogeschool en Artevelde-hogeschool. We willen hier ook graag een goede samenwerking.

DISCIPLINES EN ARTSEN VERBONDEN AAN DE DIENST

Gynaecologie	dr. Filip Claerhout (medisch diensthoofd)
	dr. Stephan Demeyere
	dr. Veronique Ballegeer
	dr. Patricia Verbeure
	dr. Hilde Logghe
	dr. Femke Delporte
	dr. Tine Deckers
Pediatrie (*)	dr. Annick Van Cauter (medisch diensthoofd)
	dr. Luc Van den Broeck
	dr. Tine Ysenbaert
	dr. Frederik Cardoen

(*) De pediater onderzoekt de baby de dag na de geboorte en de dag van ontslag.

DE DIENSTEN WAARMEE VEEL SAMENGEWERKT WORDT ZIJN :

medisch-technische diensten	radiologie labo apotheek	route B232 route D172 route B-31
consultatie	gynaecologie sociale dienst	route D076 route D075
paramedische diensten	kinesitherapie	route B032
andere VE moeder & kind	verloskwartier neonatologie (**)	route B337 route B331

(**) Hier worden baby's opgenomen die extra toezicht en zorg nodig hebben

VERPLEEGMETHODEN

Er is een combinatie van verpleegsystemen:

- integrerende verpleegkunde (vroedkunde)
- taakverpleging

Integrerende verpleegkunde (vroedkunde)

- Er wordt naar gestreefd om te werken volgens dit verpleegmodel. Dit wil zeggen: moeder en kind zoveel mogelijk als eenheid beschouwen en door dezelfde persoon laten verzorgen.

Taakverpleegkunde

- Gezien de personeelsbezetting wordt er soms aan taakverpleegkunde gedaan. Deze taken worden door één vroedkundige of door alle vroedkundigen op hetzelfde moment uitgevoerd.
- Voorbeelden:
  - ◇ bloedafnames
  - ◇ middag- en avondvoeding van de baby's
  - ◇ neventaken: utility, aanvullen boxen, op- en afdienen avondmaal

DAGINDELING

1. Vroegdienst

06.30 – 07.00 uur	overdracht met nachtdienst
07.00 – 07.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * bloednames * sectio of OK-patiënt voorbereiden * verzorgingskarren klaarzetten * debieten van redons noteren * ochtendmedicatie controleren

07.30 uur	overdracht met verantwoordelijke (M6–dienst die overdracht kreeg van N–dienst, doet beloproepen)
08.00 – 11.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * ochtendverzorging van parturiënten * babybadjes * controles en verzorging van gynaecologische patiënten * voorbereiden en wegbrengen van OK-patiënten * medicatie toedienen * voeding van de baby's * toco's aanleggen bij de rusters (zeker bij meerdere toco's per dag), eventueel in afspraak met de arts-stagiair * bedden opmaken * bij ontslag: bedpan, babylinnen en vuilniszakjes meebrengen * utility in orde brengen (bedpannen, wasbekkens, vazen, ... afwassen). Ook andere technische lokalen in orde brengen. * rapportage in KWS
11.45 – 12.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * middagmaal * aandacht voor de medicatie per os bij gynaecologische patiënten
12.15 – 15.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * voeding van baby's in de gaten houden * kamers van ontslagen patiënten in orde brengen * bedden opmaken * kamers voor nieuwe patiënten klaarzetten * afhalen van OK-patiënten en postoperatieve controles doen

2. Laatdienst

13.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * overdracht met de verantwoordelijke * hulp bieden aan M3-dienst * A-dienst zorgt voor het medicatiebeleid
14.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * koffie ronddelen bij de bedlegerige patiënten * nazicht medicatie
14.30 – 15.30 uur	verder de utility in orde brengen
15.30 - 17.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * namiddagverzorging * medicatie en infusen observeren * bij de verzorging de maandverbanden aanvullen

	<ul style="list-style-type: none"> * voeding van de baby's * op- en afdienen avondmaal
17.30 – 18.00 uur	avondmaal van A-dienst; AV-dienst houdt toezicht op dienst
18.00 – 20.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * voeding van baby's * hulp bij borstvoeding / KV * temperaturen van nieuwe baby's * gynaecologische patiënten preoperatief voorbereiden * gynaecologische patiënten controleren * monitor aanleggen bij rusters
20.00 – 21.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * avondronde * voorgeschreven medicatie toedienen * opvragen van labo's van OK-patiënten voor de volgende dag * einde shift: verzorgingskar in orde brengen * controle redons
21.00 – 21.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * rapportage in KWS * overdracht met N-dienst

3. Nachtdienst

21.00 – 21.30 uur	overdracht met avonddienst
21.30 – 23.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * nachtronde * controle redons * de zwervende nachtdienst neemt voor 22.00 uur contact op met de andere diensten (VE Neo en VE VK). * iedere kamer binnengaan om afspraken te maken voor de komende nacht * OK-patiënten controleren en medicatie toedienen * pas bevallen mama's controleren * voorgeschreven medicatie toedienen + klaarzetten * voeding geven aan baby's en nieuwe baby's temperaturen
23.00 – 01.00 uur	medicatie toedienen
01.00 – 02.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * zevende voeding aan bepaalde baby's * nachtmaaltijd
02.00 - ..... uur	<ul style="list-style-type: none"> * OK-patiënten controleren * pasbevallen parturiënten controleren, verversen en eventueel de sonde ledigen * medicatie toedienen
04.00 – 06.00 uur	<ul style="list-style-type: none"> * baby's eten geven * hulp bij borstvoeding
06.00 – 06.30 uur	<ul style="list-style-type: none"> * OK-patiënten controleren * eventueel pasbevallen mama's controleren * rapportage en medicatie voorschrijven
06.45 – 07.00 uur	overdracht met M-dienst

KLAARZETTEN VAN KAMERS

1. Bevalling

- water en glas
- maandverbanden (3 pakken)
- zeiltjes
- babylinnen, vuilniszakjes, handontsmetting, alcoholflesje 70°
- papieren (Brugs Handelsblad , eventueel enquête, brochures)
- medicatie: *wordt gegeven bij aankomst op Materniteit*
- gratis slabbetje ' geboren in AZ St Lucas' *ligt al in bedje in VK*
- bij borstvoeding: borstkompressen (borstvoedingskussen)
- balpen en notitieboekje

2. Operatie

- water en glas
- zeiltjes en maandverbanden
- nierbekkens
- operatiehemdje, washand en handdoek, steeklaken
- maatbeker
- bedpan + doekje
- *niet standaard klaarleggen: Isobetadine-uniwash (cave: allergie!)*
- informatiebrochure bij HRT
- balpen en notitieboekje
- scheerkopje

VOORBEREIDING VAN OPERATIEPATIËNTEN

1. Sectio

- parameters nemen
- bloedafname en bloedgroep navragen
- navragen naar eventuele allergieën / medicatie
- scheren
- nagellak verwijderen
- benen meten en juiste antitrombose kousen bestellen
- monitor aanleggen
- trouwboekje en identiteitskaart(en) laten klaarleggen, + eventueel namen op blaadje noteren
- dag van sectio:
  - parameters nemen
  - OK-hemdje laten aandoen
  - vers steeklaken: *komt binnen de dag van de sectio*
  - infuus (Plasmalyte A) plaatsen
  - premedicatie toedienen volgens voorschrift anesthesist
  - harttonen beluisteren
  - naambandje: *is aan van bij opname*
  - juwelen en kunstgebit laten verwijderen
  - lenzen laten uitdoen, ev. bril meenemen
  - antitrombosekousen aandoen
  - dossier meenemen, checklist aftekenen en parameters invullen
  - parturiënte en echtgenoot naar het OK brengen (trouwboekje en paspoorten meegeven naar VK + kleren voor de baby en naamklevers moeder)

2. Gynaecologische operaties

- bloedafname
- anamnesegegesprek en dossier in KWS invullen
- in geval van kunstgebit, potje klaarzetten
- parameters nemen
- naambandje: *is reeds aan van bij opname*
- eventueel EKG, RX thorax volgens voorschrift (cf. voorschrift anesthesie, navragen of de onderzoeken al gebeurd zijn bij de huisarts)
- scheren:
  - borstoperatie: oksel en ev. borst
  - laparoscopie: schaamstreek
  - laparatomie, HRT: alles (naar hygiëne toe)
  - curettage: vulva
- benen meten om antitrombosekousen te bestellen (enkel HRT, laparatomie en mastectomie volgens voorschrift)
- bed in orde brengen
- *niet standaard*: lavement en vaginale spoeling bij HRT (geen spoeling bij bloedverlies)
- nagellak verwijderen

- dag van operatie:
  - parameters nemen en noteren in KWS
  - schortje laten aandoen
  - antitrombosekousen aandoen
  - bed in orde brengen
  - juwelen en kunstgebit verwijderen (in daarvoor bestemd potje)
  - ondergoed uitdoen
  - voorgeschreven premedicatie toedienen
  - checklist aftekenen

Medicatieoediening postoperatief

Dag 0

- * volgens anesthesie - voorschrift
- * CAVE: kijken naar voorgeschreven hoeveelheid dipidolor
- * nakijken of Voltaren wel of niet gegeven mag worden
- * Fraxiparine 0,4 SC op voorschrift indien vóór 14 u. in de Recovery

Dag 1

- * pijnstilling:
  - paracetamol per 6 uur (bv. 1 g)
  - Voltaren 75 mg IV (2x/dag)
  - Dipidolor IM of Tradonal odis
- * Fraxiparine 0,4 SC (tenzij anders vermeld)

Dag 2

- * infuus: 2 l / 24 uur
- * pijnstilling:
  - paracetamol per 6 uur 1 g (4 u. – 12 u. – 20 u. of op vraag patiënte)
  - Dipidolor IM of Tradonal odis
  - Fraxiparine 0,4 SC

Specifieke aandachtspunten bij rusters

- medicatieoediening bij tocolyse volgens voorschrift, eventueel: Tractocile volgens voorschrift
- volgens voorschrift wordt eventueel Aacidexam toegediend (longrijping voor de baby)
- monitor aanleggen
- bloeddrukcontrole gebeurt iedere dag
- perifere of centrale katheter dagelijks controleren

Katheterzorg

- dagelijkse controle van de insteekplaats van het infuus
- bij het plaatsen van het infuus, steeds de datum vermelden op de kleefstrook van de pleister
- om de 72 uur moet er herprikt worden. Bij rusters proberen we het infuus zo lang mogelijk te behouden i.f.v. hun vaak lang verblijf op de dienst.
- om de 72 uur (3 dagen) moeten de verschillende infuusleidingen vervangen worden
- het verband van een diepe veneuze katheter wordt zo lang mogelijk behouden. Enkel bij roodheid, bloedverlies, korstjes wordt de punctieplaats ontsmet en verzorgd.

OP DE DIENST GEBRUIKTE TERMINOLOGIE

albuminurie	eiwit in de urine
apgar	levensvatbaarheidsscore
aterm	voldragen
cervix	baarmoederhals
colostrum	eerste moedermelk
contracties	weeën
cortonen	harttonen van de foetus
crédé	manier om placenta uit te drijven
curettag	ingreep waarbij de baarmoederinhoud wordt weggenomen (schoonmaken van de baarmoeder)
diurese	urinedebiet (in / uit)
E	pediatrie
echografie	beeldtechniek via ultrasone
ectopische zwangerschap	buitenbaarmoederlijke zwangerschap
endometrium	baarmoederslijmvlies
episio	bilnaadhechting
fhenylketonurie	afvalstoffen van onvolledige verbranding van eiwit in de urine
forceps	verlostang
fundushoogte	baarmoederhoogte
glucosurie	suiker in de urine
graviditeit	zwangerschap
Guthrie-test	test tot opsporen van fhenylketonurie
hyperbilirubinemie	te hoog gehalte bilirubine
hyperemesis	overmatig zwangerschapsbraken
hypertensie	verhoogde bloeddruk
hysterectomie	operatieve verwijdering van de baarmoeder
icterus	geelzucht
inductie	inleiding
intra-uteriene groeiretardatie	een pathologisch proces waarbij de foetus kleiner is dan de verwachte grootte volgens de zwangerschapsweek (groeiachterstand in de baarmoeder)
lactatie	borstvoeding
laparoscopie	endoscopie van de buikholte via de navel
lochia	bloedverlies bij de kraamvrouw
M	kenletter van de materniteit
manueel	met de handen
n	prematuere dienst
N	neonatalogie
neonatus	pasgeborene
neurologisch onderzoek	zenuw / reflexenonderzoek

parturiënte	kraamvrouw
partus	baring; bevalling
perineum	bilnaad
placenta	moederkoek
placenta praevia	voorliggende placenta
placenta solutio	loslatende placenta
PPD/PND	postnatale depressie
pre-eclampsie	zwangerschapstoxicose
premature contracties	dreigende vroeggeboorte vóór 37 weken
prematuur	tevroeggeborene
puerperium	kraambed
Rh incompatibiliteit	niet overeenkomen van Rh
rhesogram	rhesusantistoffen
ruptuur	scheur
sectio	keizersnede
serotinas	overdragen foetus
T.L.: tuba-ligatuur	afbinden / afklemmen van de eileiders (sterilisatie van de vrouw)
tocolyse	toediening van weeënremmend middel
uterus	baarmoeder
vacuüm extractie	geboorte met zuigmap

VARIA: SPECIFIEKE AFSPRAKEN, TIPS VOOR VERZORGING

• verpleegkundige administratie
• werkverdeling (zie bijlage 1)
• dossier parturiënte: • verpleegkundige fiche (bijlage 2) - gebruik MVG   • doktersfiche (bijlage 3)   • medicatieblad (bijlage 4)
• dossier baby: • verpleegkundige fiche (bijlage 5)   • doktersfiche (bijlage 6)
• borstvoedingsbeleid (bijlage 7)
• gewone uren van werken: geen uitzonderingen voor 1ste en 2de jaarsstudenten; 3de jaarsstudenten vroedvrouwen kunnen in het team meewerken

BIJLAGE

De meest gebruikte afkortingen in de medische beeldvorming

Maag- en darmonderzoeken	
E.R.C.P.	Endoscopische retrograde cholangio pancreaticografie. Via endoscopische weg worden galblaas en pancreaswegen radiologisch in beeld gebracht.
I.V.C.	Intraveneuze cholecystografie. Het radiografisch in beeld brengen van galblaas en galwegen, via I.V. weg.
P.T.C.	Percutane transhepatische cholangiografie. Het radiologisch zichtbaar maken van de galwegen via leverpunctie.
Rx. Abd	Abdomen overzicht. Deze opnamen kunnen zowel liggend, staande of in profiel gebeuren, naargelang de indicatie.
Rx.S.M.D.	Slokdarm, maag en duodenumonderzoek.
Rx.S.M.D.T.transit	Slokdarm, maag-duodenum transit.
Urologie	
I.V.U./I.V.P.	Intraveneus urografie of urogram. Intraveneus pyelografie. Omvat het volledig radiologisch in beeld brengen van de nieren, ureters en de blaas.
Tomografie	Binnen een bepaalde weefselvolume een uitgekozen vlak selectief in het licht stellen en dit door eliminatie van de omgevende structuren. Dit gebeurt meestal door lineaire uitvaging. Deze techniek wordt nog steeds toegepast in urologische onderzoeken.
Onderzoeken van bloedvaten & ander weefselstructuren	
C.A.T-scan	De computer axiaal tomograaf berust op een efficiënte combinatie van verschillende procédés nl. axiale tomografie, de fysische densimetrie, de scanning en de computer. De computer wordt axiaal genoemd wanneer het snijvlak loodrecht of dwars t.o.v. de lengteas van het object staat.
COLOR -DOPPLER	Elke plaats in het zichtbaar echobeeld wordt aangekleurd, waar men beweging detecteert. De flow wordt dus niet als een curve, doch wel als een kleur weergegeven. Als toepassingen kennen we vooral de onderzoeken van abdominale bloedvaten, maar ook van de carotiden.
D.S.A	Digitale substractie angiografie. Is een onderzoeksmethode waarbij bepaalde beelden van elkaar worden afgetrokken (substractie) zodat andere contrastrijke beelden ontstaan. Deze onderzoeksmethode wordt vooral bij vaatstudies toegepast.
DOPPLER	De Dopplertechniek laat toe echografisch zowel de bewegingsrichting als de snelheid van de beweging te meten. In klinische praktijk meet de Doppler de snelheid en de bewegingsrichting van de bloedstroom.
DUPLEX - DOPPLER	Met deze methode meet men de snelheid op een welbepaalde plaats in een bloedvat. Men krijgt dan op het scherm een gemengd beeld (DUPLEX) . Vb. Bij onderzoek van de carotiden voor opsporen van fijne atheroomplaten
ECHO	Onderzoeksmethode waarbij gebruik wordt gemaakt van ultratoon of hoog frequent geluid, zonder schadelijke neveneffecten.
Kernspintomografie	De magnetische resonantie werkt met een zeer zware magneet (magnetisch veld is 10 000 x aardmagnetisme) en radiogolven (RF pulse = 42 Mhz) die uitgestuurd en terug ontvangen worden met een antenne (coil).Het wordt gebruikt voor het beter zichtbaar maken van voornamelijk weke delen van het lichaam. Het is een beter diagnostisch middel dan de CT-scan.
M.R	Magnetische resonantie.
M.R.I	Magnetic resonance imaging.